

770 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Naftula Baumgarten* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 31 Maart 1948.

WILHELMINA.

770 2

ONTWERP VAN WET

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Naftula Baumgarten* en 19 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in artikel 2 genoemden, voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Naftula Baumgarten*, geboren te *Rejowiec* (Polen) 6 Augustus 1909, koopman, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 2°. *Gustav Heinrich Boekenkamp*, geboren te *Bielefeld* (Duitsland) 27 November 1882, technicus, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*;
- 3°. *Cornelia Johanna Maria van der Burg*, geboren te 's-Gravenhage (Zuidholland) 7 Juli 1904, bedrijfsleidster, gescheiden echtgenote van *Friedrich Alexander Lorenz*, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 4°. *Charlotte Gertrud Hollinski*, geboren te *Bromberg* (Polen) 21 December 1911, verpleegster, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 5°. *Thorolf Gerard Kaspersen*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) 28 Juli 1923, machinist ter koopvaardij, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 6°. *Ernest Katz*, geboren te *Oradea* (Roemenië) 24 December 1906, goudsmid en diamantzetter, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 7°. *Octave Jean Léon Lemaire*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) 23 October 1901, kleermaker, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 8°. *Gerhard Lewin*, geboren te *Charlottenburg* (Duitsland) 17 December 1905, scheikundige, wonende te *Oegstgeest*, provincie Zuidholland;
- 9°. *Symche Meerschwan*, geboren te *Chrzanow* (Polen) 22 November 1915, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 10°. *Alexandrine Hildegard Hulda Wilhelmine Rönisch*, geboren te *Wetter* (Duitsland) 3 Mei 1900, zonder beroep, weduwe van *Paul Rudolf Nuss*, wonende te *Velp*, gemeente *Rheden*, provincie Gelderland;
- 11°. *Gertrude Martha Sauer*, geboren te *Gelsenkirchen* (Duitsland) 5 Juni 1910, dienstbode, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;

12°. *Hedwig Johanna Louise Schwerdtfeger*, geboren te *Zehlendorf* (Duitsland) 22 Juli 1893, huishoudster, wonende te *Bandoeng* (Nederlandsch-Indië);

13°. *Srul Tabaksblat*, geboren te *Kock* (Polen) 27 December 1901/9 Januari 1902, zendeling onder de joden, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;

14°. *Aloys Bertrand Vos*, geboren te *Sint-Joost-ten-Noode* (België) 28 Maart 1910, vertegenwoordiger, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland.

Artikel 2

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Johan Martin Banken*, geboren te *Nieuwenhagen* (Limburg) 5 Juli 1917, militair chauffeur, wonende te *Ubach over Worms*, provincie Limburg;
- 2°. *Ludwig Otto Fauser*, geboren te *Solothurn* (Zwitserland) 22 November 1906, boekhandelaar en boekbinder, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 3°. *Gerardus Stephanus Neid*, geboren te *Schiedam* (Zuidholland) 5 Mei 1906, koopman en incasseerder, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland;
- 4°. *Johannes Cornelis Roden*, geboren te *Valburg* (Gelderland) 14 Maart 1897, magazijnbediende, wonende te *Nijmegen*, provincie Gelderland;
- 5°. *Eduard Joseph Sauerwald*, geboren te *Enschede* (Overijssel) 28 Juli 1894, modelmaker, wonende te *Enschede*, provincie Overijssel;
- 6°. *Hermann Carl Friedrich Trettin*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) 22 April 1900, hofmeester, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

770 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Naftula Baumgarten* en 19 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De in artikel 1, onder 1°, genoemde verzoeker is van Poolse herkomst. Hij kwam in 1930 herwaarts en vestigde zich te 's-Gravenhage. Aldaar heeft hij onafgebroken gewoond tot Juli 1942, toen hij, ten einde aan deportatie te ontkomen, uitweek naar Zwitserland. In November 1945 keerde verzoeker naar ons land terug. Hij gevoelt zich hier thuis en wenst te blijven. Als koopman in manufacturen heeft hij een bestaan voor zich en zijn gezin. Een wetsontwerp houdende o.a. de naturalisatie van requestrant was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanhangig.

De in artikel 1, onder 2°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Geboren te *Bielefeld*, vestigde hij zich in 1919 te *Utrecht*, waar hij sedertdien zonder onderbreking heeft gewoond. Hij kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. Als eigenaar van een technische handelsonderneming heeft hij een bestaan.

De in artikel 1, onder 3°, genoemde verzoekster, Nederlandse van geboorte, heeft de Nederlandse nationaliteit verloren door huwelijk

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergeleed ter griffie, ter inzage van de leden.

met een vreemdeling. Na de ontbinding van het huwelijk verzuimde zij tijdig de kennisgeving te doen bedoeld in artikel 8 van de wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap. Verzoekster heeft nimmer in het buitenland gewoond. Zij is bedrijfsleidster in een haar zuster toebehorend modebedrijf en kan op voldoende wijze in haar onderhoud voorzien.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 4°, is te Bromberg in Polen geboren. Op tienjarige leeftijd kwam zij met een kindertransport herwaarts en werd door Nederlandse pleegouders opgenomen. Requestrante is thans zes en twintig jaren zonder onderbreking in Nederland woonachtig. Zij is ingeburgerd en gevoelt zich hier thuis. Verzoekster oefent het beroep van verpleegster uit.

De in artikel 1, onder 5°, genoemde verzoeker is te Rotterdam geboren uit Noorse ouders. Sedert zijn geboorte heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en vakopleiding en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Verzoeker vaart als machinist in dienst van een Nederlandse scheepvaartmaatschappij.

De in artikel 1, onder 6°, genoemde verzoeker is van Hongaarse herkomst. Na de vorige wereldoorlog werd de streek, waar verzoeker geboren is aan Roemenië toegevoegd; hij verkreeg toen de Roemeense nationaliteit. Requestrant kwam in 1927 herwaarts en is sedertdien zonder onderbreking te Amsterdam woonachtig. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als goudsmid en diamantzetter verdient hij het brood.

De in artikel 1, onder 7°, genoemde verzoeker is hier te lande geboren en getogen. Zijn vader was van Belgische, zijn moeder van Nederlandse herkomst. Requestrant heeft nimmer in het buitenland gewoond. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en gevoelt zich Nederlander. Als kleermaker in loondienst voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 8°, geboren te Charlottenburg (Duitsland), vestigde zich in 1932 in Nederland en heeft sedertdien steeds hier te lande gewoond. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd en gevoelt zich Nederlander. Zijn echtgenote bezat voor het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Requestrant is als scheikundige verbonden aan een lakfabriek en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 9°, genoemde verzoeker is van Poolse herkomst. Hij kwam in 1931, op 15-jarige leeftijd, naar Nederland en voegde zich bij zijn reeds te Rotterdam verblijvende ouders. Hij heeft aldaar zonder onderbreking gewoond tot 1942, toen hij uit veiligheidsoverwegingen ons land verliet en in Zwitserland onderdak vond. Na het beëindigen der vijandelijkheden keerde verzoeker naar Rotterdam terug. Hij gevoelt zich hier thuis en wenst te blijven. Als grossier in herenconfectiekleding heeft hij een bestaan voor zich en zijn echtgenote.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 10°, is van Duitse herkomst. Zij vestigde zich in 1926 in Nederland en heeft sedertdien onafgebroken hier te lande gewoond. Verzoekster kan geacht worden te zijn ingeburgerd en gevoelt zich Nederlandse. Zij oefent geen beroep uit, doch heeft als commanditaire vennote in een groothandel in electro-technische artikelen voldoende middelen van bestaan. Door wijlen verzoeksters echtgenoot was in 1938 een verzoek om naturalisatie ingediend. Een wetsontwerp houdende o.a. diens naturalisatie was in 1940 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanhangig.

De uit Gelsenkirchen (Duitsland) afkomstige verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 11°, kwam in 1930 herwaarts. Zij heeft sedertdien onafgebroken hier te lande gewoond. Verzoekster, wier sympathie in bezettingstijd was bij het land van inwoning, is als dienstbode werkzaam.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 12°, is te Zehlendorf bij Berlijn geboren en bezit de Duitse nationaliteit. Zij vestigde zich in 1928 in Nederlandsch-Indië, waar zij, afgezien van een onderbreking wegens Europees verlof, sedertdien steeds heeft verbleven. Requestrante is in het Nederlandse gemeenschapsleven opgenomen en gevoelt zich tot het Nederlandse staatsburgerschap aangetrokken. Als huishoudster voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1, onder 13°, genoemde verzoeker is van Pools-Russische herkomst. Hij is te Koch (Polen) geboren, kwam in 1930 naar Nederland en heeft sedertdien steeds hier te lande gewoond. Vier van zijn vijf kinderen zijn hier te lande geboren. Deze kinderen bezochten of bezoeken Nederlandse scholen en krijgen een geheel Nederlandse opvoeding. Tijdens de Duitse bezetting werd het gezin gedeporteerd, doch kon na de bevrijding terugkeren. Requestrant, die aan een theologische school te Apeldoorn voor zendeling werd op-

geleid, is thans als zodanig werkzaam. Hij kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 14°, genoemde verzoeker is te Sint-Joosten-Noode (België) geboren uit Duitse ouders. Hij kwam in 1914, op vierjarige leeftijd, herwaarts en heeft, afgezien van een onderbreking gedurende de jaren 1931 en 1932 in verband met studie-doeleinden, sedertdien steeds hier te lande gewoond. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw is gehuwd, kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Optredend als vertegenwoordiger voor buitenlandse glas- en aardewerkfabrieken heeft hij voldoende inkomsten voor zich en zijn gezin.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 1°, is hier te lande geboren en getogen. Hij heeft nimmer in het buitenland gewoond, kreeg een Nederlandse opvoeding en gevoelt zich Nederlander. Verzoeker trad in Maart 1945 als motor-ordonnans in dienst van het Militair Gezag en is thans als militair chauffeur gedetacheerd bij de Nederlandse Militaire Missie in Duitsland.

De in artikel 2, onder 2°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij is te Solothurn in Zwitserland geboren en vestigde zich in December 1928 in Nederland. Sedertdien heeft verzoeker steeds hier te lande gewoond. Hij is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren nam hij actief aan het verzet deel en was o.m. lid van de Binnelandse Strijdkrachten. Requestrant drijft voor eigen rekening een boekhandel en boekbinderij en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°, is hier te lande geboren en getogen. Zijn vader was van Duitse, zijn moeder van Nederlandse herkomst. Requestrant heeft nimmer in het buitenland gewoond. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en gevoelt zich Nederlander. Eerste- en herhalingsoefeningen vervulde hij in het Nederlandse leger, terwijl hij ook gedurende de mobilisatie en oorlogsjaren in 1940 onder de wapenen was. Als koopman in kinderkleding en incasseerder van een levensverzekeringmaatschappij verdient hij het brood.

De in artikel 2, onder 4°, genoemde verzoeker is te Valburg in Gelderland geboren uit een Nederlandse moeder. Bij het huwelijk van de moeder met een man van Luxemburgse nationaliteit werd requestrant erkend, tengevolge waarvan hij eveneens de Luxemburgse nationaliteit kwam te bezitten. Requestrant heeft nimmer in het buitenland gewoond. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Zowel hier te lande als in Nederlandsch-Indië was hij in militaire dienst. Als magazijnbediende verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 5°, is te Enschede geboren uit van oorsprong Duitse ouders. Requestrant heeft sedert zijn geboorte onafgebroken in Nederland gewoond en is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. De uit het huwelijk geboren kinderen zijn Nederlanders krachtens artikel 2, onder a, van de wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap. Verzoeker gevoelt zich Nederlander. Hij nam actief aan het verzet deel. In Augustus 1941 werd hij op grond van zijn illegaal werk gearresteerd en tot Mei 1942 gevangen gehouden. Als modelmaker voor eigen rekening verdient verzoeker het brood voor zich en zijn gezin.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 6°, is te Rotterdam geboren. Hij heeft nimmer in het buitenland gewoond, kreeg een Nederlandse opvoeding en is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd. Hij gevoelt zich Nederlander en is niet voornemens zich in het buitenland te vestigen. Zijn ouders hebben in 1936 door naturalisatie de Nederlandse nationaliteit verkregen. Verzoeker is als hofmeester in dienst van de Rotterdamsche Lloyd. Bij het uitbreken van de oorlog bevond hij zich op zee. Gedurende de gehele oorlog heeft hij in geallieerde dienst gevaren.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bewezen diensten voor naturalisatie kosteloos of tot verminderd bedrag in aanmerking mogen worden gebracht.

Alle voorgedragen hebben zich tijdens de oorlog gedragen zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,
J. H. VAN MAARSEVEEN.